

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Vtrùm humanitas Christi sancta fuerit per gratiam unionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO QUINQUAGESIMA PRIMA.

De Gratiâ Christi.

CVM ea qua ad mysterii hujus constitutionem pertinent discussimus, ad reliqua qua ad Christi perfectionem & excellentiam spectant, gratiam scilicet ejus, scientiam, & virtutes, ac dona declaranda progrediendum. Duplex ergo in Christo est gratia, unionis altera, altera habitualis, hac accidentalis est, illa substantialis, utraque ad Christi cognitionem necessaria, & ut ex gratiâ unionis oritur habitualis, ita ex hac procedunt virtutes, ex quibus qua in Christo constituenda sint, qua ab eo removenda, hac Disputatione cum sancto Thoma ostendemus.

SECTIO PRIMA.

Vtrum humanitas Christi sancta fuerit per gratiam unionis.

I.
In quo situs
si concipitur
sanctitatis.

D plenior quæstionis hujus intelligentiam explicatio quarundam vocum est præmittenda. In primis ergo esse sanctum, præter carentiam culpæ, saltem mortalis, imo & venialis, si sit sanctitas perfectissima, includit ornatum quandam & pulchritudinem, animæ inditam, per quam reddatur Deo amabilis, ei que grata, ac specialiter ab eo dilecta, in quo conceptus grati situs est. Denique iustus, iustitiâ supernaturali dicitur, qui animam ejusque facultates omnes in ordine ad finem supernaturalem rectè habet dispositas: quâ de re decursu hujus Disputationis iterum redibit sermo.

II.
Negabant
olim non
nulli huma-
nitatem
Christi esse
sanctam per
unionem
hypostati-
cam.

Pater Suarez & Vasquez, ille Disp. 18. sect. 1. hic Disp. 41. cap. 2. & 3. Theologos quosdam referunt, qui negant Christi humanitatem fuisse sanctam, per sanctitatem unionis hypostaticæ, ac proinde ut anima Christi, redderetur iusta & grata Deo, dicunt necessariam fuisse gratiam habitualem; imo addunt naturam assumptam à Verbo posse adhuc manere in purâ naturâ, quos optimè prædicti Patres ibi refellunt, ipsisque debetur, quod hæc quæstio de sanctitate increatâ Verbi modo tam celebris sit in scholis, cum apud antiquos Scholasticos mirum sit de hac re silentium. Prædictam etiam sententiam, quoad priorem saltem partem, tenere videtur Scotus, quem hæc in re sequitur Faber & Scotiæ communiter, eandem tenet Durandus in tertio,

Dist. 12. quæst. 2. & alii. Quæstio verò procedit tam de naturâ divinâ & personalitate Verbi quam de unione ipsâ hypostaticâ.

Conclusio: Humanitas Christi non per gratiam solùm habitualem, sed per sanctitatem increatam reddita est sancta & grata Deo: ita Suarez & Vasquez citati, estque communis hodie in scholis opinio. Variæ hujus rei probationes afferuntur ex Scripturâ & Patribus, primò illud Psalm. 44. *Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem, propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ, &c.* per quod oleum, unionem hypostaticam & Deitatem intelligunt Patres communiter, & Sanctus Paulus ad Hæbreos primò ex hoc testimonio probat Christi divinitatem.

III.
Humanitas
Christi red-
dita est san-
cta & grata
Deo per san-
ctitatem in-
creatam.

Deinde sanctus Gregorius Nazianzenus oratione 2. de Passione, humanitatem dicit fuisse *Dirimitate delibutam*. S. Damascenus lib. 5. de Fide, cap. 3. sic habet: *Ipsè seipsum unxit, ungens quidem ut Deus suâ Deitate, unctus quidem ut homo: & lib. 4. cap. 6. dicit tunc primò Verbum vocatum esse Christum, seu unctum, quando in utero Virginis caro ejus divinitate perfusa est, ac delibuta.* Licet verò per oleum, hoc loco intelligant aliqui ex Patribus gratiam habitualem, & exaltationem nominis, sufficit tamen nobis, quòd aliqui ex iis intelligant per illud divinitatem, cum utroque modo capi possit, & qui illud explicant de gratiâ habituali, non negent etiam significare Deitatem. Per unctionem autem intelligi sanctificationem constat ex variis Scripturæ locis: Exodi cap. 30. *Faciesque unctiois oleum sanctum, & unges ex eo tabernaculum, & arcam, & mensam, sanctificabisq; omnia.* Præterea, sexta Synodus affirmat fuisse humanitatem Deificatam per unctionem, quo etiam modo loquendâ utuntur sanctus Cyrillus, & alii Patres:

IV.
Eandem ve-
ritas pecu-
liariter est
dicitur ex S.
Gregorio
Nazianze-
no. Et S. lo-
anne Da-
mascono.

Patres: hæc autem apertè convincunt fuisse eam per Deitatem sanctam.

V. *Quod est cõ- fori divina natura, est formalissimã sanctum.*

Ratio conclusionis est, quia quod est consors divinæ naturæ, est formalissimè sanctum, cum ergo humanitas per intimam conjunctionem ad divinam in Verbo naturam sit perfectissimè consors divinæ naturæ, erit etiam perfectissimè sancta. Confirmatur: gratia habitualis quia reddit animam, in qua est, amabilem & gratam Deo, sanctificat illam, sed Verbum unitum humanitati, non facit ipsam minus, sed multo magis amabilem, Deoque gratam, quàm gratia habitualis eidem unita, ergo. Confirmatur secundò: opera Christi erant infinite grata Deo, ut supra vidimus ex Patribus, sed non ex alio principio sumpserunt valorem, quàm ex hac gratiâ increatâ naturæ humanæ unitâ, ergo.

VI. *Si assumere- tur natura irrationalis, esset sancti- ficata secun- dum suam capaciatem*

Objicitur primò: Potest eadem sanctitas increata uniri naturæ irrationali, ut supra admisi- mus, lapidi verbi gratia, vel ligno, ergo etiam illam naturam reddet sanctam. Respondetur: res irrationales non fore sanctas omni ratione, seu capaces actionum studiosarum, sed solum juxta capacitatem subjeçti, ut de effectu formali personæ omnes fateri debent, & de variis effecti- bus formalibus rerum, etiam naturalium, quas supra adduximus, Disputatione præcedente. Esset tamen illa natura sancta, id est sanctificata ex conjunctione cum divinitate, sicut fuit corpus Christi in triduo, quod tamen tunc non erat amicum Deo, & hoc sensu gratum & sanctum, utpote hujus effectus incapax. Quod verò objicit Faber, hinc sequi; si Deus uniret sibi hypostaticè dia- bolum fore ut etiam esset sanctus, nullius est mo- menti; quis enim de hoc dubitat, ipso facto enim tolleretur ab eo peccatum, & esset amicus Dei, quod mirum est negari unioni hypostaticæ, cum concedatur gratiæ habituali.

VII. *Aliud est de denomi- natione æterni- tatis, & immortalis.*

Objicitur secundò: Alia attributa, ut æterni- tas, immensitas & immortalitas non tribuunt suos effectus formales humanitati, ergo nec sancti- tatis. Nego consequentiam: Disparitas est, quia hæc attributa non tribuunt suum effectum quomodocumque conjuncta, sed conjuncta, ut ita loquar per identitatem: sicut simili argumen- to contendere quis posset animam reddi existen- tem, supernaturalem, & accidens per gratiam habi- tualem, sicut autem hic respondent illi has de- nominationes solum dari per identitatem, ita & ibi. Per illa ergo attributa unita solum denomi- natur humanitas habens immortalitatem, im- mensitatem, & æternitatem, vel, ut aliqui lo- quuntur, æternificata, ut per gratiam habitua- lem habens in se supernaturalitatem, non tamen æter- na per illam, nec supernaturalis per hanc. Est ta- men sancta per divinitatem, quia ex vi unionis formaliter datur humanitati complementum sub- stantiale, ad quod est incompleta, substantia nimirum, eo autem ipso quòd alicui capaci tri- buitur substantia divina, fit persona non extra- nea à Deo, & consequenter filius naturalis Dei, eo autem ipso quòd est filius naturalis Dei, est objectum congruum divinæ dilectionis speciali modo, ergo sanctus; si enim ipso facto quòd quis fit filius Dei adoptivus, fit sanctus, quanto magis si filius naturalis.

VIII. *Bonum idem est ac inte- grum, seu perfectum.*

Ad quæ melius intelligendâ notandum, perfe- ctum, bonum & amabile, idem esse; bonum enim idem est ac integrum, seu perfectum, unde or- tum proverbium, *bonum ex integrâ causâ*, quo autem aliquid melius, eo amabilius, & æstima-

tionem magis dignum: cum ergo Verbum perficiat humanitatem summâ perfectione, reddit eam summè amabilem Deoque gratam in ordine ad communicationem supernaturalium donorum & operationum, quibus Deus cum amicis suis ver- satur, ut sunt visio beatifica, amor, &c.

Notandum præterea, subinde ex diversitate & defectu solius unionis proportionatæ, formam non dare effectum formalem: sic species Sacra- mentales panis non dominant Christi corpus album, quia licet aliquo modo physicè ei unian- tur, non tamen per unionem informationis, & si intellectio, visio & alii actus intentionales sint modi, quantumvis intellectio unius Angeli uni- retur alteri per unionem distinctam, non tamen tribueret effectum formalem, quia non unitur modo proportionato, nempe per intimam affe- ctionem, & instar modorum. Hinc ergo fit, attributa immensitatis, æternitatis, &c. non tri- buere effectum formalem, vel quasi formalem naturæ humanæ, quia non uniantur per identi- tatem, quem tamen modum unendi sanctitas non requirit ad effectum suum formalem, ut ostensum est. Omnipotens etiam est qui habet omnipotentiam à se, & secum identificatam. Deinde omnipotentia Dei est vitalis virtus ope- randi ex impulsu voluntatis, nec applicari potest ad agendum à creatura, cum excitari non possit vitaliter, nec subdi illius imperio.

Objicitur tertio: Saltem per intellectionem & per volitionem divinam denominabitur hu- manitas intelligens & volens, sicut denominatur sancta per sanctitatem. Nego antecedens: vel enim intellectio & volitio in creatis dicit etiam in suo conceptu formali actionem physicam ab intelligente procedentem, & tunc clarum est non posse reddi humanitatem intelligentem per intel- lectionem divinam, cum illam non possit produ- cere: vel si intellectio, ut aliqui volunt, consistat in solâ qualitate, adhuc humanitas non intelliget per intellectionem divinam, tum quia intellectio divina non est vitalis respectu humanitatis, cum non procedat ab intrinseco in illâ, vel actu vel aptitudine, cui autem non competit genus non competit species, si ergo intellectio non est vita respectu humanitatis, multo minus erit intelle- ctio respectu illius, sicut etiam propterea Ange- lus non intelligeret, nec viveret per actus intel- lectus hominis, nec homo per actus Angeli, quod à fortiori urget de actibus Dei respectu tum hominis tum Angeli.

Tertio dari potest disparitas ex ipsa ratione formali subsistentiæ, quæ non est ex conceptu suo forma, etiam in creatis, sed terminus natura: intellectio autem & volitio, & actus omnes vita- les sunt ex conceptu suo forma, & accidentia, ac proinde intellectio divina supplens earum vi- ces deberet esse forma, & perficere humanitatem, illam informando, quod implicat.

SECTIO SECUNDA.

Vtrum sanctificet humanitatem perso- nalitas, an natura, & vtrum infinite?

PATER Vasquez suprâ, ait sanctificare solam naturam, alii solam personalitatem, Suarez & alii affirmant ab utrâque hunc effectum provenire, quod

IX. *Ex desin- unioni pro- portionalia forma fre- quenter mo- dat suum effectum for- malem.*

X. *Dicit: Hu- manitas Christi in- telliget per intellectu- nem divi- nam, sicut est sancta per sancti- tatem.*

XI. *Alia dispa- ritas affig- natur inter intellectu- nem & san- ctitatem quoad esse.*

I. *Variis modis licendi*